

Exposé de Denis Scuto, professeur pour l'Histoire contemporaine luxembourgeoise à l'université du Luxembourg (en luxembourgeois)

Vum *Luxemburger Berg- und Hüttenarbeiterverband* an sénge Virleefer bis zum OGBL

Gebuertsdeeg muss gefeiert ginn. Mee wat am private Liewen evident an einfach schéngt, wérf fir den Historiker komplex an interessant Froen op. Dat géllt och fir d'Geschicht vun der Lëtzebuurger Gewerkschaftsbewegung.

I. Eng Ketten vu Gebuertsdeeg

Een Dag geht eigentlech net duer fir eng Gewerkschaft ze grënnen. Oder, anescht ausgedréckt, den offiziellen Gebuertsdag steet oft um Enn vun oder matzen an enger Ketten vu wichtege Evenementer. Virun 1916 war dat eng Revolutioun, 1848, a Grënnungen vu Virleefergewerkschaften, 1864, 1903, 1905, 1909. No 1916 sinn et déi grouss Streiker vun 1917, 1921, 1953, 1955. Grouss Aktiounsdeeg och wéi déi vun 1936, 1958, 1973, 1982 oder 2009.

Erlaabt mer also haut, an dësem Virtrag, op 1916 ze kucken, mee och op d'Virleefer iert ech dann op de Wee vum *Berg- an Hüttenarbeiterverband* bis zum *Onofhängege Gewerkschaftsbond Lëtzebuerg* aginn. Mat der Fro vun der Eenheitsgewerkschaft als roudem Fueden.

Den 1. September 1916 gouf op enger Volleksversammlung am Sall Hoferlin zu Esch de *Luxemburger Berg- und Hüttenarbeiterverband* gegrënnt. (De Sall Hoferlin, deen den eeleren Escher als Kino UT um heitegen Boulevard J. F. Kennedy nach dierft e Begrëff sinn.) E puer Deeg drop, den 3. September, gouf zu Hollerech d'Grënnung vum *Luxemburger Metallarbeiterverband* beschloss. Nëmme beschloss, well gegrënnt gouf den LMAV eréischt den 29. Oktober 1916 an der Stad am Hotel Brosius, dem spéidere Pôle nord. Déi zwou Gewerkschaften fusionéieren 1920 ënnert dem Numm *Luxemburger Berg- und Metallindustriearbeiterverband* (BMAV) a sinn dee Moment schonns eng Massenorganisatioun vu bal 18.000 Stolarbechter. Dräi bis véier Gebuertsdeeg also.

1916, mat der Grënnung vum *Luxemburger Berg- und Hüttenarbeiterverband* an dem *Luxemburger Metallarbeiterverband*, ass en zentralen Datum an der Sozialgeschicht vu Lëtzebuerg, well et dësse Gewerkschaften a kuerzer Zäit geléngt, déi grouss Majoritéit vun de Stolarbechter gewerkschaftlech ze organiséieren. Dee wou dat mat als éischten erkennt ass den historesche Patron vun der Arbed selwer, den Emile Mayrisch. De 27. Januar 1917 hält en eng Ried virun den Direkteren vu sénge Schmelzen a betount dat heiten: « Bis jetzt habe man es ablehnen können, mit dem Verbanne zu verhandeln, da nur eine Minderheit unserer Arbeiter Mitglieder waren und kein Grund vorlag dem bestehenden Arbeitsausschuß der einzelnen Werke ein Mißtrauensvotum zu geben. Eine solche Haltung würde aber, wenn die Mehrzahl der Belegschaft Mitglieder des Metall-Arbeiter-Verbandes geworden seien, seiner Ansicht nach zu einem starken Konflikt führen, was vermieden werden müsse. » E Patron erënnert virun 100 Joer un eppes wat 2016 nach ëmmer richtig ass. D'Kräfteverhältnis tëscht Patronat a Salarat spillt eng entscheidend Roll wann et ëm d'Unerkennung vu soziale Rechter (oder net) geht.

Mee 1916 et ass net d'Stonn Null vun der Lëtzebuerger Oarbechterbewegung, wéi hir Nofolger, de BMAIV an de LAV et an de Kommemorationsbroschüren dono duergestallt hunn, an enger Visioun déi op d'gewerkschaftlech Organisatioun eleng an der Stolindustrie zentriert war.

II. 1916 ass net d'Stonn Null vun de fräie Gewerkschaften

Vun deem Moment un wou et lounofhängeg Oarbechter an Oarbechterinnen zu Lëtzebuerg gouf, ass d'Iddi opkomm sech ze organiséieren. D'Fräiheet vun Einzelnen, déi d'Franzéisch Revolutioun proklaméiert an och zu Lëtzebuerg agefouert huet, gouf den Oarbechter zwar de Status vu fräien Individuen, mee vun Individuen ouni Rechter. Den individuellen Oarbechtskontrakt war nëmmen zum Schän e Kontrakt. Am Code civil stoung zu Lëtzebuerg bis 1885: « Le maître est cru sur son affirmation pour la quotité des gages, pour le paiement du salaire de l'année échue et pour les acomptes donnés pour l'année courante. » D'Oarbechter hu ganz fréi verstanen, dass een sech muss zesummendoen, fir aus deene Schänfräiheeten och effektiver ze maachen, fir déi individuell zivil a politesch duerch déi sozial kollektiv Rechter ze ergänzen.

Als Gebuertsakt vun der Oarbechterbewegung kéim dofir zum Beispill och d'Revolutioun vun 1848 a Fro. Méi genee den 21. Abrëll 1848. Op deem Dag gëtt op enger Oarbechtersammlung a Clausen den « Aufruf an die Arbeiter des Luxemburger Landes » verfaasst. Nieft politesche Fuerderungen wéi d'allgemengt Wahlrecht, Versammlungsrecht, Pressefräiheet drängen d'Oarbechter op sozial Verännerungen: gratis Unterricht fir jidferen, Mindestloun, gesetzlech geregelt Oarbechtszäiten an Oarbechtslosenënnerstétzung durch de Staat. En Appell zu enger « Arbeiter-Assoziation » gouf och lancéiert.

D'Fro vun der Oarbechterorganisatioun verschwénnt eng Zäit vun der Bildfläch – aus de Medien géife mer haut soen – mee d'Iddi sech ze organiséieren a fir seng Rechter ze kämpfen bleift present.

An den 1860er Joren grënnen d'Brauereioarbechter, d'Buchdrécker, d'Tubakoarbechter an d'Hänschenschneider hir Gewerkschaften no Modeller déi se op hiner Oarbechtmigratioun a Frankräich, an der Belsch, an Däitschland kennegeleiert hunn. Buchdrécker déi sech zu Lëtzebuerg 1864 organiséieren woaren z. B. och an der *Société typographique parisienne* aktiv. Ennert hinnen de Lëtzebuerger Buchdrécker Pierre Merl, dee schonns ee vun de Signataire vun der Petitioun vun 1848 war.

Déi éischt Metalloarbechergewerkschaft gëtt net 1916 mee den 19. Juli 1903 vum sozialistesche Schéierschlëffer Jacques Thilmany gegrënnt a schonns e Joer drop verbënnt se sech mam *Deutschen Metallarbeiterverband* zu Lëtzebuerg a versicht mat Hëllef vu lëtzebuergeschen, däitschen an italesche Conférencieren déi Dausenden Minnen- a Schmelzoarbechter aus dem Minett ze organiséieren.

De selweschten Dag, den 19. Juli 1903, woaren nieft der Metalloarbechergewerkschaft och déi vun den Holzarbechter an déi vun de Bauarbechter vum sozialistesche Militanten gegrënnt ginn. Eng Reaktioun drop, dass d'Patronat d'Wahlen fir d'Oarbechterdelegéiert an déi 1901 agefouerte Krankekeessen mat hire Stréimänner manipuléiert hat. Ass also 1903 d'Grënnungsjoer vun den fräie Gewerkschaften? Oder 1905? Zesummen mat de Buchdrécker, de Schungmécher, den Händscheschneider an den Tubakoarbechter grënnen d'Metall, d'Holz- an d'Bauarbechter de 5. Februar 1905 d'*Gewerkschaftskartell*.

Et ass sécher den Honger an de Misär am vum däitsche Militär besaten Lëtzebuerg, déi erklären, dass déi am September-Oktober 1916 gegrënnten Gewerkschaften vill méi Zoulaf kréien wéi déi erwähnten Pionéierorganisatiounen. Mee d'Grënnungsversammlungen ginn aberuff vu sozialistesche Militanten vum Gewerkschaftskartell wéi dem Buchdrécker Colling an dem Brauereioarbechter Jander a vum *Deutschen Metallarbeiterverband* wéi dem Mineur Zimmermann an dem Schmelzoarbechter Diesburg, nieft Eisebunner wéi de Bridder Krier.

Méi wéi 100 Joer fräie Gewerkschaften also. Woubäi den Terme fräie Gewerkschaften och net wierklech bei d'Realitéit vun 1916 passt. Enner fräie Gewerkschaften versteht een am däitschsproochege Raum déi sozialistesche orientéiert gewerkschaftlech

Organisatiounen am Géigesaz zu de liberalen (sogenannten Hirsch-Dunckerschen) an de chrëschtlechen Oarbechterorganisatiounen. Mee an déi nei Gewerkschaften stréimen 1916 och d'Oarbechter aus de kathouleschen Oarbechtersverbänn an déi däitsch Hirsch-Dunckersche Metalloarbechter vun Déifferdeng an Esch.

Am Kontext vum Eischte Weltkrich, vu gedeeltem Honger an Nout ass eng richtig Eenheetsgewerkschaft bei den Oarbechter entstanden. Mee am Eischte Weltkrich entsteht och den nach méi gewote Projet vun enger Unioun mat den Employeën an de Fonctionnairen an enger grousser an eenzeger *Confédération Luxembourgeoise du Travail*, ënnert dem Impuls vun den Eisebunner Aloyse Kayser a Pierre Krier. Ee groussen Daachverband, wou also och d'Staatsbeamten vun der 1909 gegrënnter *Association Générale des Fonctionnaires*, d'Eisebunner vun der *Fédération Nationale des Chemins*

de Fer, och 1909 gegrënnt, an d'Privatbeamten vun der *Fédération nationale des employés privés* vun 1911 integréiert wieren.

Mee dee Projet zerbrécht un de korporatistesche Realitéiten an de politesch-ideologesche Clivagen vun deemools. D'Staatsbeamten, d'Eisebunner an d'Privatbeamten kréien vun der Regierung sozial Privilegien zougestanen, fir se kloer vun den Oarbechter ze trennen (Oarbechtsplazgarantie, Lounindexéierung, avantagéise Pensiounsregime). Dat sinn wichteg sozial Rechter déi déi eenzel Gewerkschaften, wann et muss sinn nom Prinzip *chacun pour soi* wäerten verdeedegen. D'allgemengt Wahlrecht fir Fraen a Männer bréngt d'Katholiken un d'Muecht a wërft d'Sozialisten an déi Liberal an d'Oppositoun, vun 1921 bis 1925. Kathoulesch Gewerkschaften gi gegrënnt, an der Siderurgie mam LCGB 1921, bei den Eisebunner mam Syprolux 1922. Lénks vum BMAIV entsteht Enn der 20er Joren eng kommunistesch Gewerkschaft mat der *Revolutionärer Gewerkschaftsoppositioun* (RGO).

Virun 100 Joer entsteht also nët nëmmen eng grouss Gewerkschaft an der Stolindustrie, mee och eng historesch Traditioun, déi bis haut undauert, déi vum gewerkschaftleche Pluralismus, mat wiesselnden Allianzen innerhalb vun deem Pluralismus.

An der Confédération Luxembourgeoise du Travail, déi den Numm *Union Luxembourgeoise des Fédérations Syndicales* (ULFS), an dann *Confédération Générale du Travail* (CGT) unhëllt, bleiwe juste déi fräi Gewerkschaften, de BMAIV, d'Eisebunner an d'Buchdrécker. Mee den Dram vun der Eenheetsgewerkschaft gëtt ni ganz vergiess.

III. D'Tëschekrichszäit : Eng reformistesche an ouvrieristesche Strategie

De Projet vun der Eenheetsgewerkschaft zerbrécht och um Echech vum groussen Mäerzstreik vun 1921, wou de jonke Verband alles riskéiert huet. Op d'Besetzung vun de Schmelzen reagéiert d'Patronat mam Lock-out. D'Lëtzebuerger Regierung Reuter hirersäits ënnersträicht, wéi wéineg onofhängeg d'Land tatsächlech war. Si rífft nët nëmmen d'franzéisch Besatzungstruppen, mee schaaft och op Drock vum franzéischen a belschen Ambassadeur hin déi 1919 réischt agefouerten Oarbechterdelegatiounen nees of. An de Schmelze selwer gëtt nom Streik den am Dezember 1918 agefouerten 8-Stonnen-Dag systematesch sabotéiert. Vill Militanten ginn opgrond vum Artikel 310 strofrechtlech verfollegt, entloos a kommen op schwaarz Lëschten.

De BMAIV, ënnert der Leedung vun de Bridder Pierre an Antoine Kréier a vum Nic Bieber, zitt Konsequenzen doraus. Engersäits wat d'Aktiounsformen betrëfft. « Ni méi esou », kéint een dës Léiere resuméieren. An d'Zukunft gët op revolutionär Fuerderungen a spektakulär Schmelzbesetzungen verzicht. Et dærf nët méi virkommen, datt sech aus lokale Konflikter national Streiker entwéckelen. Verhandlungen an Aktiounsformen, déi d'Stärkt vun de Gewerkschaften demonstréieren wéi Massendemonstratiounen kréien de Virzuch.

Anersäits gëtt de Solidaritéitsgedanken, deen déi éischt Joer gepreegt hat, och beim BMAIV e Stéck tëscht Klamere gesat. Wéi bei den anere Gewerkschaften ass d'Strategie an der Tëschekrichszäit korporatistesche, also an dësem Fall ouvrieristesche a beschränkt sech op d'onmëttelbar Verteidigung vun Oarbechterinteressen. Dat eleng war effektiv schonns net einfach. D'sozialistesche Partei gëtt 1924 an Arbechterpartei ëmbennant a gëtt zum verlängerten Oarm vun de fräie Gewerkschaften, dem BMAIV an dem Landesverband vun de Eisebunner, déi sech mat Hëllef vun de belsche Gewerkschaften eng finanziell Basis mat engem Réseau vu Kooperativen a Gewerkschaftsheimer ginn an e weidert Presseorgan, mam Escher Tageblatt, nieft dem Proletarier. D'fräi Gewerkschaften kréien mam Tageblatt, mat séngen 20.000 Lieser a Lieserinnen, en zentrale Relais an der Gesellschaft, deen déi sozial Fro als wiesentleche Bestanddeel vun der Lëtzebuerger Demokratie an de Mëttelpunkt stellt. Dem Internationalismus gëtt en nationale Protektionismus virgezunn. Regierung a Gewerkschaften schaffen zesummen fir sécherzestellen dass Lëtzebuerger Oarbechter an der Stolindustrie bis an d'60er Joren eng Quasi-Monopolstellung anhuelen.

Am Numm vun dëser reformistescher an ouvrieristescher Strategie gëtt an den 20er Joren gréisstendeels op eng Allianz mat liberale Kräften um kommunalen an nationale Plang verzicht. Am Numm vun dëser Strategie huet d'Féierung vum BMAIV ronderëm de Pierre Kréier refuséiert sech Enn 1936 der breeder Antimaulkuerfgesetzkampagne unzeschléissen. Déi Kampagne gouf gemeinsam gefouert vun de Fräidenker, der Mënscherechtsliga, der Léirergewerkschaft FGIL, de Jongliberalen an der Kommunistescher Partei unzeschléissen. Gewerkschaftler wéi de Fohrmanns Jängy oder de Präsident vun der Oarbechterpartei René Blum kruten d'Participatioun un der Kampagne verbuede. De René Blum trëtt am Abrëll 1937 aus der Oarbechterpartei aus. Eréischt wou am Abrëll 1937 kloer gouf, dass d'Gewerkschaften selwer an net nëmmen d'Kommunisten Affer vum Uerdnungsgesetz vum Joseph Bech kéinte ginn, hunn de BMAIV an d'Arbechterpartei sech mat ganzer Kraaft an d'Kampagne fir den Neen gestierzt. E Neen, deen sech glécklecherweis fir d'Lëtzebuerger Demokratie an d'Oarbechterbewegung knapps de 6. Juni 1937 am Referendum duerchgesat huet.

D'Conclusioun aus den éischte Joren an dem Streik vun 1921 war also den Abschied vum Klassenkampf an, amplaz, e Marsch duerch d'Institutiounen, mam Ziel en unerkannte Sozialpartner ze ginn. Eng punktuell Eenheet ass dofir an den 30er Jore éischter gesicht ginn mam gewerkschaftleche, chrëschtlechsoziale Fligel vun der stäerkster Partei, der Rietspartei. Eng Strategie mat Erfollech. D'gewerkschaftlech Lounkommissioun mam LCGB huet dem BMAIV effektiv erlaabt, 1936 Meilesteng an der rechtlecher a sozialer Emanzipatioun vun den Oarbechter ze errechen : déi legal Unerkennung vun de Gewerkschaften, éischt Kollektivvertrag an der Stolindustrie, eng institutionell Verhandlungsplattform mam Conseil national du travail. Och hei waren awer, nieft Verhandlungen, den Drock vun der Strooss,

d'Massemanifestatioun vum 12. Januar 1936 an e Biergoarbechterstreik néideg, fir dës Mesuren duerchzeboxen.

IV. Den Ausbau vun der Sozialpartnerschaft an eng nei Generatioun Gewerkschaftler

Wéi den Eischte Weltkrich huet d'Krichserfahrung am besate Lëtzebuerg och am Zweete Krich en Eenheitsgedanken opkomme looss. De BMIAV gëtt am Oktober 1944 zum *Lëtzebuurger Arbechter Verband*, zum LAV a lancéiert en Appell fir eng geeenegt, parteipolitesch a reliéiss neutral Organisatioun. Zu Diddeleng hält déi Eenheet, déi rout mat deene schwoarzen an engem Verband, sugger bal e Joer, gedroe vun der Gewerkschaftsbasis. Mee de Wëllen, virun allem op Säiten vun der Kierch an de kathouleschen Kreeser fir iwwert eng eege gewerkschaftlech Organisatioun ze verfügen, woar méi stoark.

Am LAV selwer gëtt d'Féierung ronderëm den Antoine Kréier contestéiert vun de kommunistesche Militanten, déi dank der aktiver Roll vun der KP an der Resistenz massiv an d'lokal LAV-Comiteen vun Déifferdeng, Rémeleng a Rodange gewielt ginn an och riskéieren de Pouvoir zu Esch ze iwerhuelen. De Scénario vun 1921 widerhëllt sech an d'kommunistesch Militanten ginn vum Verband ausgeschloss a grënnen de *Fräie Lëtzebuurger Aarbechterverband*, de FLA.

Amplaz vun der Eenheitsgewerkschaft, déi no der Befreiung gefuerdert gouf, huet déi politesch an ideologesch Logik vun der Virkrichszäit séier nees Iwwerhand geholl. LAV an LCGB schaffe weider punktuell zesummen, elo am Kader vun der gewerkschaftlecher Vertragskommissioun.

Wéi an den aneren westeuropäesche Länner gëtt an der Nokrichszäit op eng Economie mixte gebaut, déi wirtschaftlech Moderniséierung mat sozialer Ofsécherung verbënnt, Gewënner an der Produktivitéit mat Lounerhéijungen an Oarbechtszäitverkierzung. D'Sozialpartnerschaft gëtt ausgebaut. Zu Lëtzebuerg sinn d'Joren 1965 an 1966 hei symbolesch, mam Kollektivvertragsgesetz an mat der Schafung vum Wirtschafts- a Sozialrot, 1977 dann mat der Aféierung vun der Tripartite. Den Iwwergank vun der Industrie- zur Dingschtleeschungs- an zur Immigrationgesellschaft Lëtzebuerg gëtt spierbar.

Mee et ass och d'Zäit vun enger neier Generatioun vu Gewerkschaftler am LAV, ugefouert vum Weissen Tun, deen 1951, mat 27 Joer, Generalsekretär gouf : de Mett Hinterscheid, de Benny Berg, de René Hengel, de Jean Regenwetter, d'Bridder Mario a John Castegnaro, de Johny Lahure. Si entwécklen e Géigeprogramm zu den éischte 50 Joer vun der Gewerkschaft. De Weissen Tun gesäit an der Eenheitsgewerkschaft nom däitsche Modell, am DGB respektiv an de verschiddenen Industriegewerkschaften wéi der IG Metall, wou sech no Secteuren an net no Statut organiséiert gëtt, d'Zukunft. An an der Onofhängegkeet vun de politesche Parteien de Garant fir eng méi efficace Verriedung vun den Interessen vun de schaffende Leit. (Dat ëmsou méi, muss ee soen, dass den Antoine Weiss selwer vum Präsident vum LAV, Antoine Krier, 1965 den LSAP-Oarbechtsministeschposten virun der Nues ewechgeholl krut.)

V. Gesellschaftlech Mutatiounen, gewerkschaftlech Restrukturatiounen an d'Grënnung vum OGBL

Domat kéime mer bei d'Grënnung vum OGBL. Si reiht sech an an eng Suite vun ënnerscheedleche Versich a Strategien sech enger neier Gesellschaft unzepassen, wou et ab de 1960er Joren ëmmer manner Oarbechter an ëmmer méi Beamte gouf. Versich déi de Ben Fayot an de Frédéric Krier an zwee Baitreeg am Buch zu den 100 Joer fräie Gewerkschaften detailéiert beschreiwen. Versich, déi interessanterweis an ironescherweis an de meeschte Fäll scheiterten. Fir dann awer zur Grënnung vun enger neier Gewerkschaft ze féieren, dem OGBL, déi sech, och dat woar an de 70er Joren net virauszegesinn, zu enger richteger *success story* sollt entwécklen. D'Geschicht ass heiansdo fir Iwwerraschung gutt.

Versiche mer dës komplex Entwécklung zesummenzefaassen. Nodeems de FLA 1965 vum LAV iwerholl gi woar, mécht d'CGT sech 1968 op fir d'Memberen vun der FEP, d'Privatbeamtegewerkschaft déi stoark u Memberen zougeholl huet. 1970 grënnen LAV, FEP an LCGB de Conseil national des syndicats, den Nationale Gewerkschaftsrot. Fir dës Zesummenarbecht tëscht Gewerkschaften ze verbessern, ass den LAV sugger bereet, sech gewerkschaftlech op säi Kärberäich ze beschränken an definéiert sech op séngem Statutekongress vun 1972 als reng Oarbechtergewerkschaft. Suggest d'Sekretären vum LAV goufen vum Weissen Tun ugehal, och an der FEP Member ze ginn. Mee de Refus vun LCGB a FEP um Streik vum 9. Oktober 1973 deelzehuelen weist séier d'Limiten vum Nationale Gewerkschaftsrot.

An der zerspléckter Lëtzebuurger Gewerkschaftslandschaft deit Ufank der 1970er Joren alles drop hin, dass den LAV, deen sech op d'Oarbechter vum Stolsecteur, dem seng Plaz an der Wirtschaft zeréckgeht, stäipt, mëttelfristeg vun der FEP als 1. Gewerkschaft vum Land ofgeléist géif ginn. Mee et sollt alles anescht kommen. An der FEP, wéi de Frédéric Krier schreift, wuessen nët nëmmen d'Memberen, mee och d'intern Streidereien tëscht de verschiddenen Berufssektiounen. D'Spuerkeessbeamten wiesselen an d'CGFP, d'Pilotenvereenegung bei d'Eisebunner. D'Beamten aus der Stolindustrie grënnen eng eege Gewerkschaft, de SESM, deen haut am LCGB ass. Virun allem trëtt déi gréissten an eeleste Berufssektioun, d'ALEBA, de Verband vun de Bank- an Assurancebeamten, 1977 aus der FEP eraus. No dëser Spaltung vun der FEP maachen suwuel den LAV wéi den LCGB d'Dir grouss op fir Beamten a lancéieren Recrutierungskampagnen, wat 1978 zum Enn vum Nationale Gewerkschaftsrot féiert.

No engem Virstouss vun der ALEBA a Richtung Eenheitsgewerkschaft, well se iwwert dee Wee un d'national

Representativitéit, also d'Méiglechkeet Kollektivvertråg auszuhandelen, wollt erukommen, kënt et am Summer 1978 zu engem weidere Revirement. Et ass de Jos Kratochwil, Generalsekretär vun der FEP, deen op d'Schwächung vun senger Gewerkschaft reagiert an den LAV-Generalsekretär John Castegnaro an den LCGB-Präsident Jean Spautz op e Geheimtreffen zu Däitsch-Oth invitéiert fir iwwert en neien eenheetleche Gewerkschaftsbond ze diskutéieren. (Wéi de Castegnaro John sech spéider erënnert huet, konnt een dat mam Geheimtreffen an engem Other Restaurant, direkt hannert der Grenz, wou méi Lëtzebuergesch wéi franséisch geschwat gouf, natierlech séier vergiessen...) Den LCGB hesitéiert kuerz, ass zwar fir e verbesserten nationale Gewerkschaftsrot, mee net fir eng Eenheetsgewerkschaft a wëll seng Eegestännegkeet als chrëschtlech Gewerkschaft behalen. An de Méint a Joren dono attackéiert den LCGB mat Hëllef vum *Luxemburger Wort* dann déi sougenannte « sozialistische Eintopfgewerkschaft » OGB-L...

D'Verhandlungen zur Grënnung vum *Onofhängege Gewerkschaftsbond – Lëtzebuerg* féiere schlussendlech LAV, FEP, ALEBA an den Neutralen Handwiewerkerverband (NHV). An enger Grondsazerkklärung halen se fest, dass duerch den déifgräifenden Embroch a Wirtschaft a Gesellschaft, eng « geschlossene Front der Arbeitnehmer » geschaf misst ginn, nët nëmme zu Lëtzebuerg mee och am Kader vum Europäesche Gewerkschaftsbond. D'CGT-Gewerkschaften, d.h. d'Eisebunnen, d'FGIL an d'Buchdrécker froen eng Bedenkzäit. D'ALEBA geht op Distanz, well d'Majoritéit zwar en nationale Gewerkschaftsbond wëll, mee op der Grondlag vu finanziell autonomen Berufssyndikater. D'FEP spléckt sech eng weider Kéier (an et sollt net déi leschte Kéier sinn, iert se 2003 definitiv an den OGBL integréiert gouf). De gréissten Deel vun der Féierung an och vum Personal vun der FEP geht awer mat an den OGB-L. Den NHV-Kongress sprécht sech mat klorer Majoritéit géint d'Eenheetsgewerkschaft aus. Vun de CGT-Gewerkschaften ass nieft dem LAV zum Schluss juste d'FGIL dobäi.

De Weissen Tun, deen dem Castegnaro John de Posten als éischten OGBL-Präsident iwerléisst, betount um leschten LAV-Kongress den neie Charakter vum OGBL, net en Daachverband oder e Verbindungssekretariat mee eng eenzeg Organisatioun mat direkter Ubannung vun de Memberen nom « Prinzip der Industriegewerkschaft, in welcher Arbeiter, Beamte, Handwerker, Staats- und Gemeindebeamte, Eisenbahner, Männer und Frauen, Jung und Alt, gemeinsam und solidarisch für die Ziele der Gewerkschaftsbewegung einstehen ». De John Castegnaro huet sengersäits um Kongress vum Courage geschwat, dee Schrëtt ze woen. A Courage huet een deemools wierklech missen hunn. D'Entstoung an d'Ufäng vum OGBL woare geprägt vu Réckschléi, fir d'éischt eng Ofso no der anerer, suguer vun de befrëndten CGT-Gewerkschaften, dono e schwaacht Ofschneiden bei de Wahle fir d'Berufschamberen am Mäerz 1979 géintwärt engem géeeenten Anti-OGBL-Block.

Mee wéi gesot, d'Geschicht ass heiansdo fir Iwerraschunge gutt an si huet an dësem Fall de Pionéier vum OGBL Recht ginn. 1979 hat den OGBL nëmme 13 Sätz vu 46 bei de Sozialwalen krut, also 28 %, zënter 2013 huet en der 38 vu 60 an der Chambre des Saliariés, also d'absolut Majoritéit mat 60 %. D'Zuel vun de Personaldelegéierte vum OGBL ass vun 528 1979 op bal 2000 2013 eropgaang. (Fir si all wir an dësem Risesall vun der Maison du Savoir vun der Uni Lëtzebuerg haut keng Plaz.) D'Gewerkschaft hat 26.000 Memberen 1979 an huet der haut iwwer 72.000. Si huet sech op gemaach a kämpft zënter 1979 fir d'Rechter nët nëmme vun Oarbechter, mee och vu Privatbeamten, Staatsbeamten an de verschiddenste Beräicher, Industrie, Bau, Handwiewerker, Banken a Versécherungen, Servicer, Gesondheet a Sozialwiesen, Handel, Fonction publique, Erzéiung a Wëssenschaft, Transport, Drock a Medien asw. Rechter vun Immigranten, vu Frontalierën, vu Fraen sinn zu zentralen Uleiessen vun der neier Gewerkschaft ginn. Ennert dem Leadership vum John Castegnaro an dono vum Jean-Claude Reding ass mam Statut unique e weidere Schrëtt a Richtung Harmoniséierung no uewen vu Rechter an anengems a Richtung vun Eenheetsgewerkschaft gemaach ginn, nieft ville wictegen wann och net ëmmer erfollechräiche Kämpf an de Beräicher Lounpolitik, Sécurité sociale, Oarbechtsrecht a Beschäftigungspolitik, Cogestioun oder Kollektivvertragspolitik. Vill Erausforderunge bleiwen an all deene Beräicher fir den heitegen OGBL ënnert der Féierung vum Roeltgens Änder. An den Dram vun der Eenheetsgewerkschaft ass och haut net vergiess.

Wann ech virdrun vun enger OGBL-*success story* geschwat hunn, da woar dat net e Wäerturdeel. Wäerturdeeler soll en Historiker nämlech eigentlech keng fällen. Nee, et woar e Sachurdeel, dat bei den 1979 alles anescht wéi evidenten erfollechräiche Parcours vum OGBL zënter hir passt. E Parcours dee mer haut och commemoréieren, am Kader vun dësen 100 Joer fräi Gewerkschaften. Gewerkschaften, déi fréier, haut a moar sech musse mobiliséieren fir eis all drun ze erënneren, dass déi wirtschaftlech a sozial Gesondheet vu Lëtzebuerg a vun Europa sech net um Wuelstand vun engem Deel, mee vun all senger Bierger a Biergerinne moosse muss.

Denis Scuto

Professer fir Lëtzebuenger Zäitgeschicht
Luxembourg Centre for Contemporary and Digital History
Universiteit Lëtzebuerg

(Ried gehalen op der Séance académique déi den OGBL organiséiert huet fir 100 Joer fräi Gewerkschaften 1916-2016, den 19. Oktober 2016, am Konferenzcenter vun der Maison du Savoir op der Uni Lëtzebuerg zu Esch-Belval)